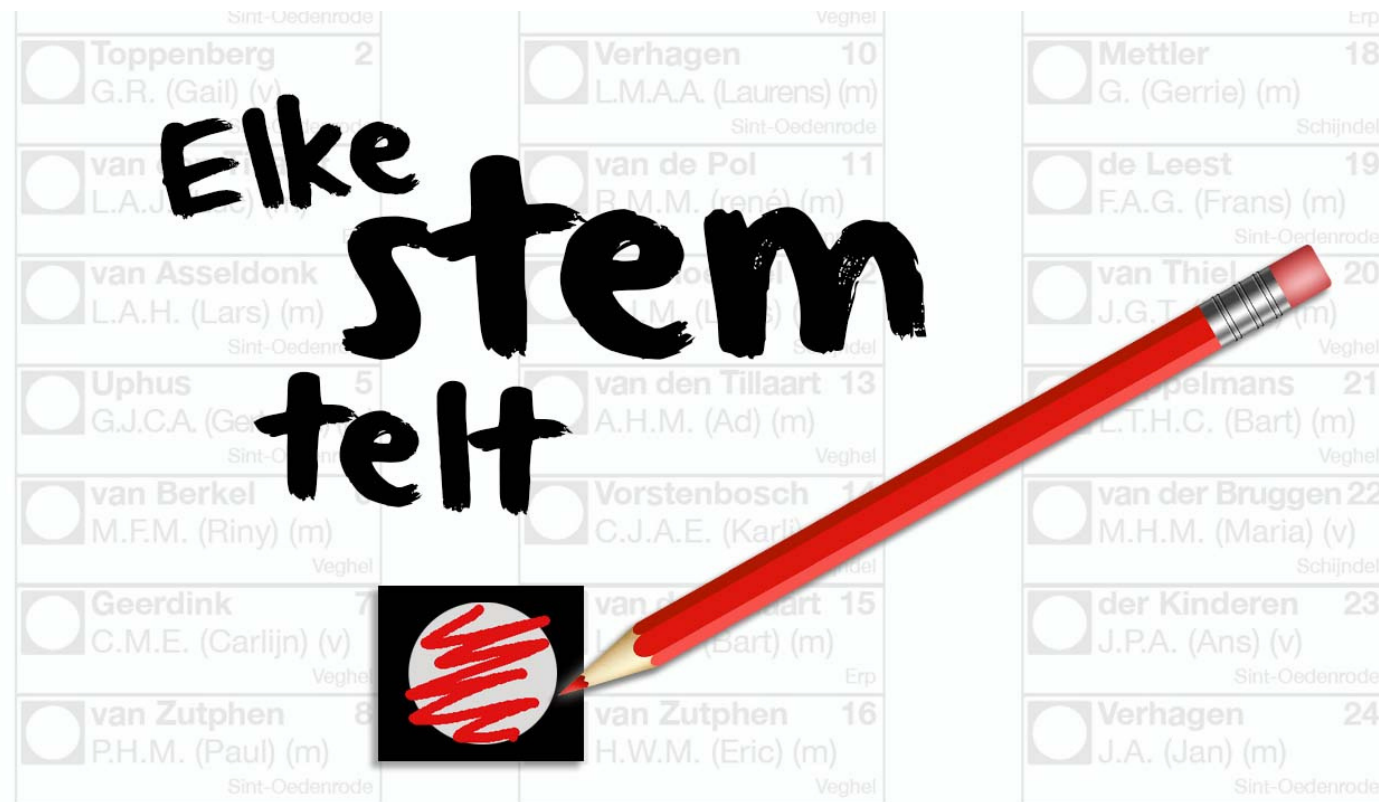

Elke stem telt

 RESPECT
FOUNDATION

ELKE STEM TELT

De gemeenteraadsverkiezingen komen eraan! Met deze les leg je in het kort uit waarom we stemmen en hoe de verkiezingen werken.

In deze les bespreken we 'ingewikkelde' begrippen als *gemeenteraad*, *raadsleden*, *volksvertegenwoordigers* en *zetels*. Ook gaan de leerlingen in de les aan de slag met hun eigen burgerinitiatief. Wat vinden ze écht belangrijk? Wat zijn hun idealen? Wat willen ze veranderen in de buurt? En vooral: hoe kunnen zij het verschil maken!

MEER POLITIEK IN PRAKTIJK BRENGEN?

Houdt dan ook echte klas- of zelfs schoolverkiezingen! Vorm een gemeenteraad en laat de ministers van Schoolzaken ook een aantal echte beslissingen nemen. Het kan zo groot als je wil ;)

DOEL VAN DE LES

Informatieve les over stemmen en de Gemeenteraadsverkiezingen. Enkele begrippen worden behandeld zoals; gemeenteraad, raadsleden, volksvertegenwoordigers en burgerinitiatief. Daarnaast gaan de leerlingen in groepjes zelf aan de slag met een burgerinitiatief waarin ze een plan maken op wat zij willen veranderen/ kunnen toevoegen in/aan de buurt.

WERKVORMEN

Klassikale informatieve les, in groepjes brainstormen, in groepjes een projectplan opstellen, klassikaal presenteren en reflecteren. Optioneel: plan uitvoeren.

KENNIS/COMPETENTIES/VAARDIGHEDEN

Basiskennis over stemmen en de gemeenteraadsverkiezingen, mening vormen en onder woorden brengen, dialoog voeren, samenwerken, creatief vermogen.

SLIDE 02

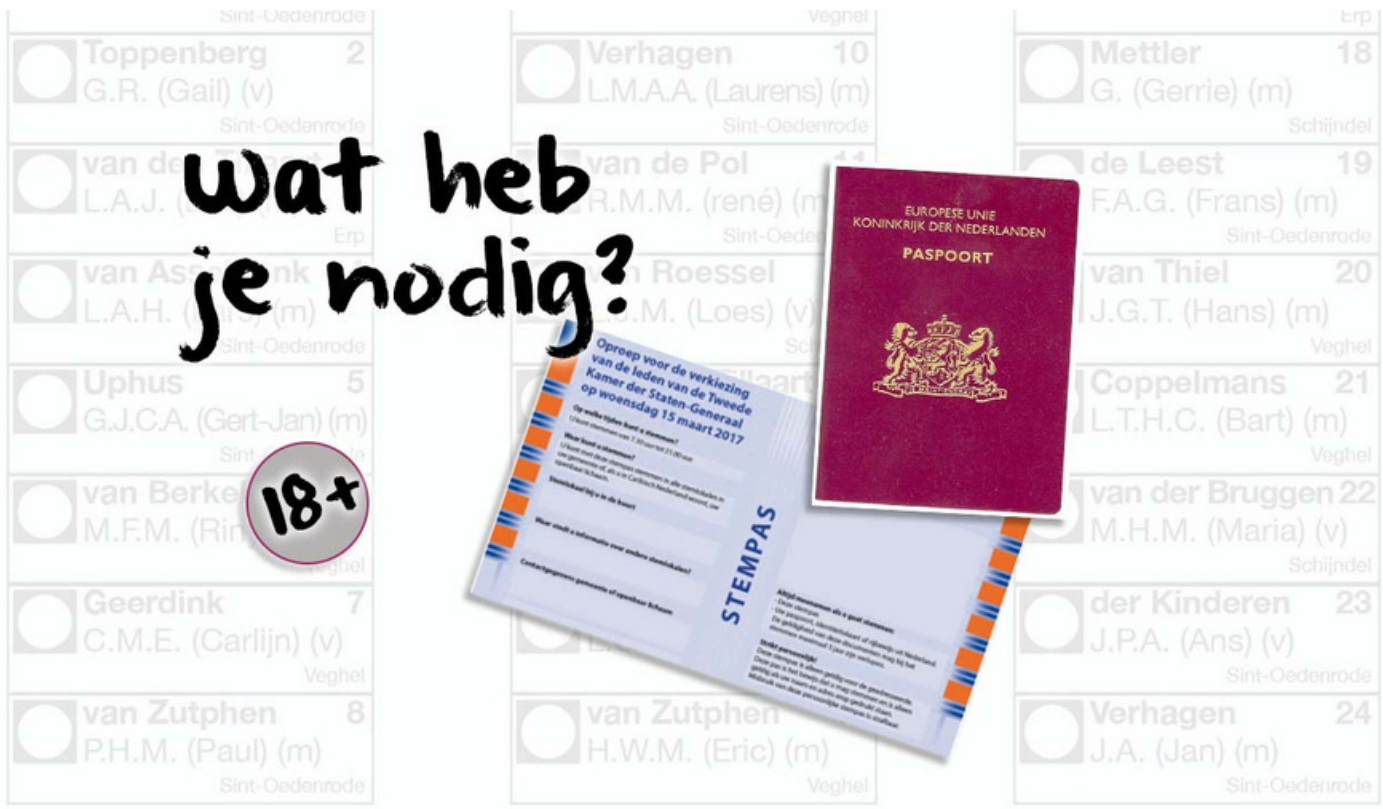

STEMMEN, HOE ZIT HET NOU PRECIES?

Iedere Nederlander boven de 18 jaar met kiesrecht krijgt een oproep om te stemmen. Je verliest dit recht alleen door hele zware misdaden te plegen (en als je dus letterlijk in de gevangenis zit).

In sommige landen zijn er andere regels voor kiesrecht, maar bijna overal ter wereld mogen alle volwassenen meestemmen.

SLIDE 03

WAT HEB JE NODIG OM TE STEMMEN?

Het enige dat je nodig hebt is je stempas en je ID-bewijs. Mag je stemmen? Dan ontvang je de stempas persoonlijk via de post.

Op de dag van de verkiezingen neem je deze samen met je ID-bewijs mee naar het stemlokaal in de buurt.

SLIDE 04

STEMHOKJE

Stemmen doe je alleen! Je bepaalt zelf op wie je stemt en hoeft dat aan niemand te vertellen.

In het stemlokaal breng je je 'stem' uit in een afgesloten stemhokje. Vóór de verkiezingsdag krijg je met de post een kandidatenlijst. Hierop staan alle partijen en hun mensen waar je op kunt stemmen. Deze lijst lijkt exact op het stembiljet van het stembureau.

Denk van tevoren dus goed na op wie je gaat stemmen. Niet alleen de partij, maar ook de persoon!

Kruis je voor de grap of per ongeluk teveel aan, dan is je stembiljet 'ongeldig' en telt hij **niet** mee.

SLIDE 05

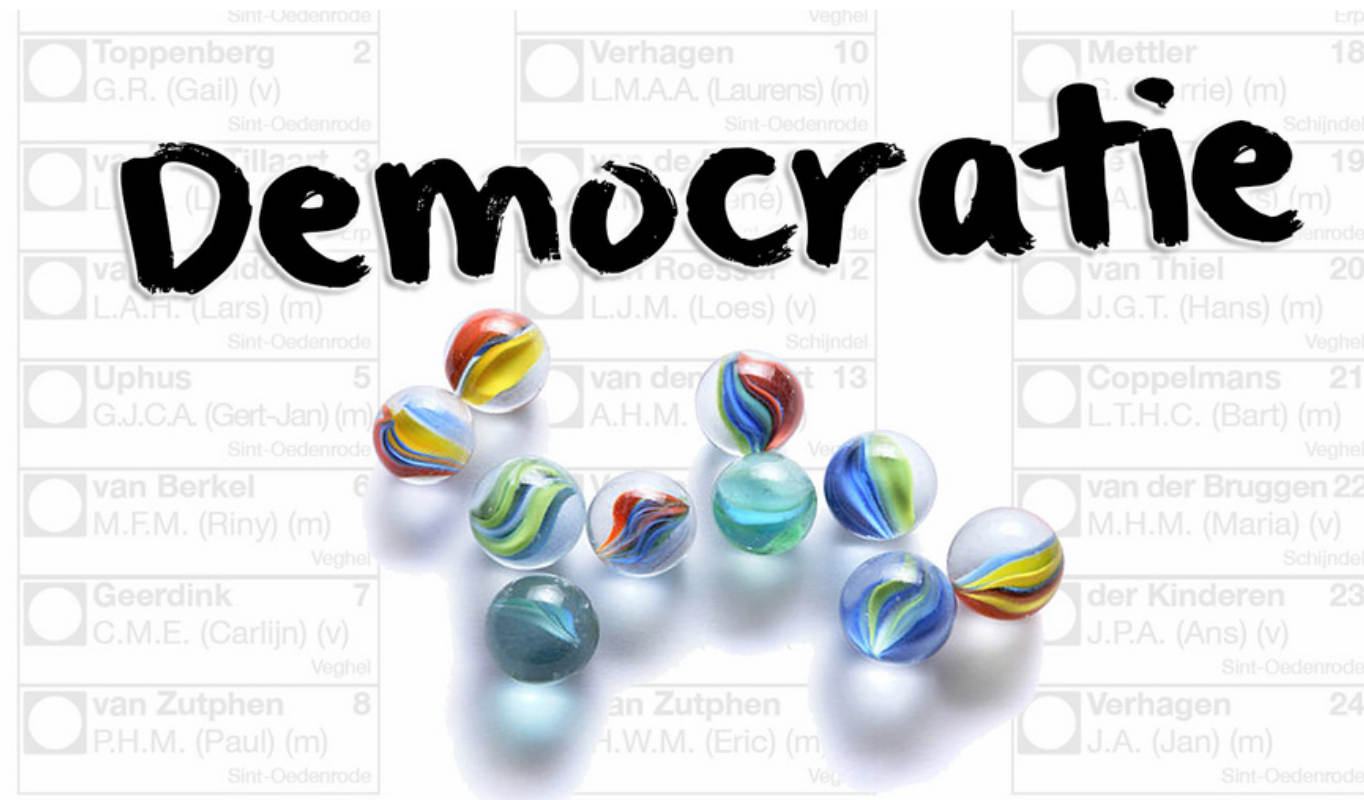

MEESTE STEMMEN GELDEN! WAAROM ZOU JE GAAN STEMMEN?

Mensen zeggen wel eens "Wat maakt één stem meer of minder nou uit, mijn stem heeft toch geen zin!". Dat klopt niet helemaal.

ELKE STEM TELT!

Elke stem geeft een partij meer macht in bv. de gemeente, provincie, Eerste en/of Tweede Kamer. Eén stem van een Kamerlid kan dan weer net genoeg zijn om een belangrijke beslissing te steunen of tegen te houden! Bijvoorbeeld een heuse wet wel of niet door laten gaan, of een gebouw of snelweg net wel of niet te bouwen. Elke stem is er één en één kan net een verschil maken!

DEMOCRATIE

In een democratie is het zo dat 'de meeste stemmen gelden'. Dus hoe meer leden van een partij in de gemeenteraad, het provinciebestuur of de Eerste of Tweede kamer zitten, hoe meer invloed die partij heeft. Alle verkiezingen zijn dus belangrijk en iedere stem telt mee. Altijd stemmen dus!

Democratie is een manier om een land te besturen. In een democratie heeft het volk het voor het zeggen.

Voorbeeld

Het volk zou je kunnen vergelijken met een gekleurde bak knikkers. Elk persoon heeft zijn eigen meningen en ideeën en past op een bepaalde manier bij politieke partijen. Als er verkiezingen zijn is het tijd om 'kleur te bekennen'. Sommige partijen sluiten aan bij jouw 'groene' ideeën en andere partijen juist weer bij een andere visie op veiligheid en zorg.

Je stemt op de partij – en persoon binnen die partij – die jouw 'stem' het beste vertegenwoordigt.

Het volk kiest dus wie al hun 'stemmen' goed vertegenwoordigen. Vervolgens gaan de partijen met de meeste stemmen (een meerderheid) samenwerken om het beste voor alle Nederlanders te regelen.

Dus, niet zomaar één persoon aan de macht, maar een gekozen groep politici: de volksvertegenwoordigers!

SLIDE 07

WAT JE BELOOFT MOET JE DOEN!

In de verkiezingstijd beloven partijen veel, om stemmen te winnen. Het is voor het volk natuurlijk belangrijk dat de partijen deze beloftes ook echt nakomen. Dat is soms lastig, vooral als je als partij (om een meerderheid te krijgen) samen moet gaan werken met een partij die heel andere dingen belooft. Samen moeten de partijen er zo goed mogelijk uitkomen, voordat ze kunnen gaan regeren.

Na de verkiezingen kost het altijd veel tijd om goede afspraken met elkaar te maken.

SLIDE 08

GEMEENTERAAD

Hmmmm... gemeenteraadsverkiezingen. Hoe zit dat ook alweer?

Bij de gemeenteraadsverkiezingen kies je de leden van de gemeenteraad in jouw gemeente. De gemeenteraad beslist over plannen en regels in de gemeente. Bijvoorbeeld over afval, verkeer en woningbouw. De kandidaten met de meeste stemmen komen als raadslid in de gemeenteraad.

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente.

SLIDE 09

RAADSLEDEN

De leden van de gemeenteraad (raadsleden) nemen beslissingen die voor de gemeente belangrijk zijn. Bijvoorbeeld over onderwijs, nieuwbouw of de hoogte van de belastingen.

Andere taken van de raadsleden zijn:

- controleren of het college van burgemeester en wethouders het beleid goed uitvoert;
- contact hebben met inwoners om te weten wat er speelt;
- het behandelen van veel praktische zaken in de gemeente, zoals verkeer, milieu, gezondheidszorg, cultuur en sport;
- het maken van algemene regels (verordeningen) waar inwoners van de gemeente zich aan moeten houden;
- de begroting vaststellen en het financiële jaarverslag van de gemeente controleren.

SLIDE 10

WAT GEBEURT ER MET JE STEM VOOR DE GEMEENTERAAD?

Bekijk het filmpje van Prodemos

De grootste groep 'niet-stemmers' zijn nog altijd de jongeren van 18 t/m 25 jaar. Dat is jammer, want jongeren hebben juist een belangrijke visie op en rol in de toekomst.

Het is jùllie toekomst!

Dus... als je 18 bent... LAAT je stem horen!

SLIDE 11

BURGERINITIATIEF

Wist je dat je als 'burger' ook zelf een plan kan indienen bij de gemeente en daar ondersteuning voor kan aanvragen? Een idee van burgers om de leefomgeving te verbeteren heet een burger- of bewonersinitiatief.

Burgerinitiatieven zijn er in alle soorten en maten. Voor zowel kleine als grote groepen in de wijk, buurt of zelf voor de hele gemeente. Denk bijvoorbeeld aan een schoonmaakactie, grote moestuin midden in de wijk of een buurtfeest om elkaar beter te leren kennen. Als je iets verandert wil hebben in je buurt, kan je er zelf iets aan doen!

Gebruik één van de drie volgende voorbeelden, of gebruik ze allemaal. Je kunt ook eigen voorbeelden laten zien met gebruik van de lege slide achteraan de les.

SLIDE 12

*TIP: wil je deze les in twee delen geven. Dan is dit een goed moment om hem los te knippen.
Begin les twee dan met een van deze voorbeelden:*

DIERENVOEDSELBANK

Wat denk je bijvoorbeeld van Bianca, die een Dierenvoedselbank opzette voor mensen mét huisdieren, maar zonder geld.

[Kijk hier dan het filmpje over Bianca en de Dierenvoedselbank](#)

SLIDE 13

DEEL MET JE BUREN

Deelinitiatieven, wat zijn dat?

Er bestaan apps waarbij je spullen kunt delen zodat niet iedereen alles hoeft te kopen. Dit bestaat al op sommige plekken voor gereedschap, auto's en bootjes.

Dat is duurzaam én verlaagd de drempel om je buren te leren kennen. Wat zou je nog meer met je buren kunnen delen?

SLIDE 14

EEN SCHONE BUURT OF PARK!

Zwerfafval gesignaleerd? Je kunt samen de wijk schoonhouden door afvalprikkers te bestellen en bijvoorbeeld een prik-rooster te maken. Of actief te zorgen dat er geen afval rondzwerft.

Maar misschien kan de buurt rondom school nog wel een grotere opknapbeurt gebruiken?

Welke initiatieven zouden jullie bedenken? Waar heeft de gemeente, omgeving en hebben de bewoners volgens jullie echt iets aan?

SLIDE 15

Toppenberg 2
G.R. (Gail) (v)

van den Tillaart 3
L.A.J. (Lars) (m)

van As 4
L.A.H. (Lars) (m)

Uphus 5
G.J.C.A. (Gert-Jan) (m)

van Berkel 6
M.F.M. (Riny) (m)

Geerdink 7
C.M.E. (Carlijn) (v)

van Zutphen 8
P.H.M. (Paul) (m)

Verhagen 10
L.M.A.A. (Laurens) (m)

van de Pol 11
R.M.M. (rené) (m)

van Roesse 12
L.J.M. (Loes) (v)

van den Tillaart 13
A.H.M. (Ad) (m)

van den Tillaart 14
M. (Bart) (m)

van Zutphen 16
H.W.M. (Eric) (m)

Mettler 18
G. (Gerrie) (m)

de Leeuw 19
A. (Ans) (v)

van Thiel 20
J.G.T. (Hans) (m)

Coppelmanns 21
L.T.H.C. (Bart) (m)

Bruggen 22
Maria) (v)

Verhagen 23
A. (Ans) (v)

Verhagen 24
J.A. (Jan) (m)

Burgerinitiatief

Elke stem telt

AAN DE SLAG MET EEN BURGERINITIATIEF!

In groepjes

Maak groepjes van ongeveer vier leerlingen en deel aan elk groepje het Burgerinitiatief formulier uit.

SLIDE 16

STAP 1

Inspiratie thema's:

Elkaar ontmoeten

Kunst en cultuur

Eten en drinken

In de buurt

Cursus of workshop

Sport en spel

Jongeren/ouderen

Natuur en dier

Ideeën

Wat zien we in de buurt?
Wat mist er?
Wat kan beter?

Waar zijn jullie goed in?
Op welke manier kunnen jullie een verschil maken?

STAP 1

Kijk met je groepje naar de inspiratie thema's en brainstorm over jullie buurt/ gemeente. Gebruik de onderstaande vragen:

- Welk thema vinden wij belangrijk als je kijkt naar de inspiratie thema's?
- Wat mist er in onze buurt/ gemeente?
- Zijn er kwetsbare doelgroepen/ groepen die wellicht over het hoofd worden gezien of ondersteuning kunnen gebruiken?
- Is er een probleemsituatie bij ons in de wijk/ gemeente?
- Hoe kunnen we onze krachten inzetten?
- Wat kunnen wij op een positieve manier toevoegen aan onze buurt?

Schrijf de ideeën op. Beslis vervolgens samen welk idee jullie het best vinden en verder gaan uitwerken.

Tip: vergeet niet jullie namen rechts boven in het werkblad in te vullen. Het is handig als één iemand in het groepje dingen noteert.

SLIDE 17

STAP 2

Wat hebben we nodig?

Toppenberg 2 G.R. (Gail) (v)	Verhagen 10 L.M.A.A. (Laurens) (m)	Mettler 18 G. (Gerrie) (m)
van de Pol 3 L.A. (Luc) (m)	van de Pol 11 P.M.M. (Pamé) (m)	de Leeuw 19 J. (Jans) (m)
van Zutphen 8 P.H.M. (Paul) (m)	van Zutphen 16 H.W.M. (Eric) (m)	Verhagen 24 J.A. (Jan) (m)

STAP 2

Wat hebben we nodig?

Denk samen het plan verder uit.

Wat hebben jullie daadwerkelijk nodig om het idee te realiseren?

Zijn er misschien lokale instanties of ondernemers die daarbij kunnen helpen?

Om hoeveel tijd en geld gaat het eigenlijk?

SLIDE 18

STAP 3

Is er belangstelling voor ons plan?

Toppenberg 2 G.R. (Gail) (v)	Verhagen 10 L.M.A.A. (Laurens) (m)	Mettler 18 G. (Gerrie) (m)
van de Pol 3 L.A. (Luc) (m)	van de Pol 11 P.M.M. (Pamé) (m)	de Leeuw 19 J. (Jans) (m)
van Zutphen 8 P.H.M. (Paul) (m)	van Zutphen 16 H.W.M. (Eric) (m)	Verhagen 24 J.A. (Jan) (m)

STAP 3

Is er belangstelling voor ons plan?

Het is goed om te peilen of andere bewoners jullie idee ook wat vinden. Hiermee ga je onderzoeken of er draagvlak is voor jullie plan.

Bedenk hoe jullie dit het beste kunnen aanpakken. Je kan in gesprek gaan met buurtbewoners door letterlijk aan te bellen of misschien is er wel een facebookgroep of een buurtapp.

Hoe meer enthousiastelingen jullie vinden hoe beter! Dan heeft jullie plan veel meer kans van slagen en weet je dat het écht nodig is.

LET'S GO!

Meeste stemmen gelden

☐ Toppenberg 2 G.R. (Gail) (v)	☐ Verhagen 10 L.M.A.A. (Laurens) (m)	☐ Mettler 18 G. (Gerrie) (m)
☐ van den Tillgaard 3 L.A.J. (Lars) (m)	☐ van der Bruggen 22 M.H.M. (Maria) (v)	☐ de Leest 19 F.A.G. (Frans) (m)
☐ van der Aa 4 L.A.M. (Lars) (m)	☐ van Roessel 12 L.J.M. (Loes) (v)	☐ van Thiel 20 J.G.T. (Hans) (m)
☐ Uphus 5 G.J.C.A. (Ans) (v)	☐ van der Bruggen 22 M.H.M. (Maria) (v)	☐ der Kinderen 23 J.P.A. (Ans) (v)
☐ van Berkel 6 M.F.M. (Riny) (m)	☐ van der Bruggen 22 M.H.M. (Maria) (v)	☐ Verhagen 24 J.A. (Jan) (m)
☐ Geerdink 7 C.M.E. (Carlijn) (v)	☐ van der Bruggen 22 M.H.M. (Maria) (v)	
☐ van Zutphen 8 P.H.M. (Paul) (m)	☐ van der Bruggen 22 M.H.M. (Maria) (v)	

LET'S GO! DE MEESTE STEMMEN!

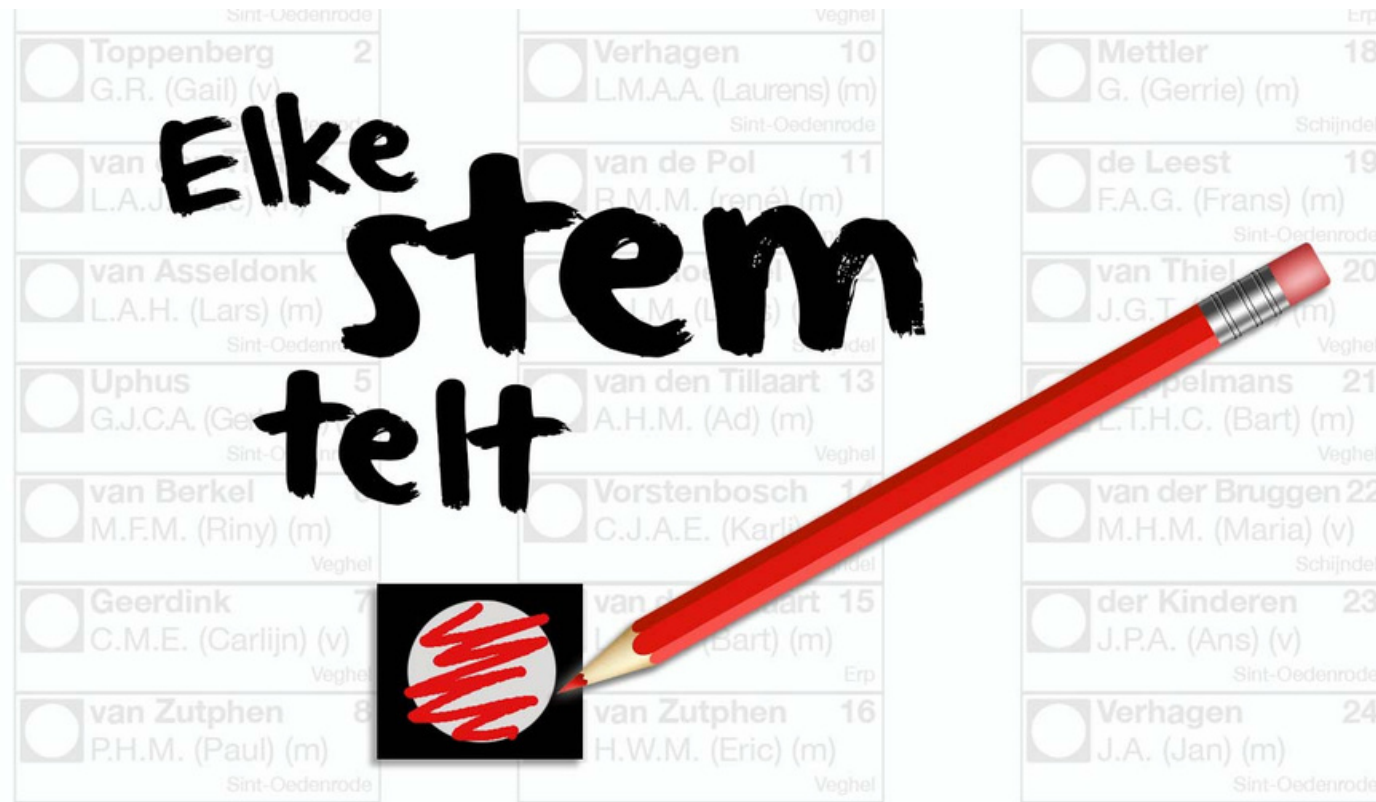
Welk plan krijgt de meeste stemmen?

Laat elk groepje hun idee en plan pitchen aan de rest van de klas. Aan het eind gaan jullie stemmen welk idee het best is en de meeste kans van slagen heeft.

Daag de leerlingen uit om vragen te stellen over de plannen die gepresenteerd worden.

Tip: schrijf de ideeën van de groepjes mee op het (digi)bord. Dan kun je tijdens het stemmen de score bijhouden.

SLIDE 20

ELKE STEM TELT!

Motiveer de leerlingen om het plan met de meeste stemmen ook echt uit te gaan voeren. Jullie stem en idee is net zo belangrijk als die van ieder ander. Laat de leerlingen onderling de taken verdelen en prik vast een moment in dat je samen checkt hoe het plan verloopt! Elke stem telt en samen kun je het verschil maken!

TIP: presenteer het plan op het gemeentehuis of nodig een raadslid uit in de klas!

LET OP!

Gaan jullie één van de plannen ook echt uitvoeren? Laat het ons weten! Dan zetten wij jullie in het zonnetje. Mail naar: educatie@respectfoundation.nl of tag ons in een post met @Respectfoundation #Bethechange!

Je kunt de les afsluiten met een aantal reflectievragen.

Maak eventueel gebruik van onderstaande voorbeeldvragen:

Proces

- Wat vonden jullie ervan?
- Was het moeilijk?
- Heb je verrassende ideeën van je klasgenoten gehoord?
- Hoe denk je nu over de rol van de gemeenteraad?
- En over die van de 'burger'?

Inhoud

- Waarom is het belangrijk om je stem te laten horen?
- Zou je gaan stemmen als je 18 bent?
- Heb je het idee dat we in Nederland in een democratie leven?
- Zou je zelf in de gemeenteraad willen zitten? Wat zou je willen aanpakken?

EVALUATIE

Evaluatie invullen?

GRAAG!

☐ Toppenberg 2 G.R. (Gail) (v) Sint-Oedenrode	☐ Verhagen 10 L.M.A.A. (Laurens) (m) Sint-Oedenrode	☐ Mettler 18 G. (Gerrie) (m) Schijndel
☐ van den Tilgaard 3 L.A.J. (Lars) (m) Sint-Oedenrode	☐ van de Pol 11 R.M.M. (Rens) (m) Sint-Oedenrode	☐ de Leest 19 F.A.G. (Frans) (m) Sint-Oedenrode
☐ van Assen 4 L.A.H. (Lars) (m) Sint-Oedenrode	☐ L.J.M. (Loes) (v) 12 Schijndel	☐ van Thiel 20 J.G.T. (Hans) (m) Veghel
☐ Uphus 5 G.J.C.A. (Gert) (m) Sint-Oedenrode	☐ Coppelmans 21 L.T.H.C. (Bart) (m) Veghel	☐ van der Bruggen 22 H.M. (Maria) (v) Schijndel
☐ van Berkel 6 M.F.M. (Riny) (m) Veghel	☐ Vorstenbosch 14 C.J.A.E. (Karli) (m) Schijndel	☐ van der Kinderen 23 J.P.A. (Ans) (v) Sint-Oedenrode
☐ Geerdink 7 C.M.E. (Carlijn) (v) Veghel	☐ van Zutphen 16 H.W.M. (Eric) (m) Veghel	☐ Verhagen 24 J.A. (Jan) (m) Sint-Oedenrode
☐ van Zutphen 8 P.H.M. (Paul) (m) Sint-Oedenrode		

EVALUATIE INVULLEN? GRAAG!

Klik [hier](#) om naar het officiële google-forms formulier te gaan of stuur je ideeën en feedback rechtstreeks naar: educatie@respectfoundation.nl

MEER RESPECT?

Doe een van onze lessen op www.lessonUp.com/respect

Bezoek onze website: www.respectfoundation.nl

Of onze campagnepagina: www.weekvanrespect.nl